

Idrætsfagets bidrag til folkeskolens dannelsesopgave

*Anders Halling & Esben Volshøj
VIA University College,*

VIA University
College

Baggrund

- Kropslig dannelse i formålet for idræt
- FM videns- og færdighedsmål
- Eksamen

Formålet med studiet

- At gøre idrætsunderviseren opmærksom på hvordan han/hun kan understøtte det kropslige dannelsesaspekt i undervisningsfaget idræt
- Forsknings spørgsmål
Hvordan foregår den kropslige dannelse i idrætsundervisningen?

Hvilket afsæt gik vi ud i 'felten' med?

Kropslig dannelse

- Physical Literacy (Whitehead 2001)
- Movement Literacy (Standal 2016)

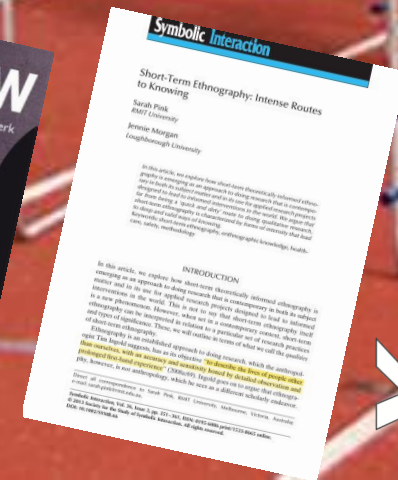
Mening

- Konnotativ mening (Kretchmar 2000, 2006)

Metode

- Fænomenologisk tilgang
- Short-term etnografisk feltarbejde (Pink & Morgan 2013) i to 7. klasser.
- 3 hele dage med en klasse
- 10 dobbeltlektioner i idræt og 6 dobbeltlektioner i fysisk træning
- 2 semistrukturerede gruppeinterview af henh. 5 elever og 2 idrætsundervisere.

Hvad ville vi se efter?

Kretchmar konnotativ mening i idræt
Beskrivelse af situationer hvor:

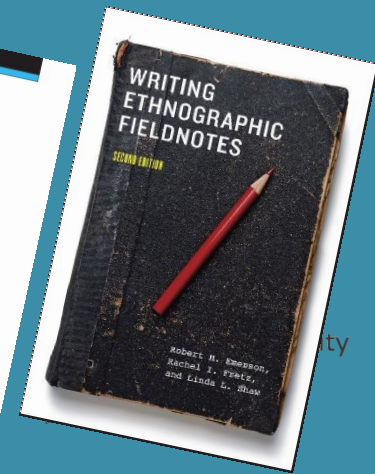
- Eleverne blev 'carried away, toward or along' (Kretchmar 2000)
- Eleverne var fordybet, koncentreret, optaget af en bevægelses aktivitet
- Eleverne udviste glæde ved og lyst til fysisk aktivitet og bevægelse.
- Delight (Kretchmar 2006)

Beskrivelse af lærerens pædagogiske adfærd i disse situationer?

Feltnoter?

- Objektive feltnoter i form af punkter og korte sætninger - sammen med subjektive fortolkninger, refleksioner over observationer (Emerson 2011)
- Video (Pink og Morgan 2013)
- Spørgsmål til lærere og elever - henledt af teori (Pink og Morgan 2013)

Observationer

- Efter få dages tilstedeværelse – kropslig dannelse
– kropslig forståelse
- Eleverne og lærerne forhandlede en kropslig forståelse af idrætsfaget med hinanden
 - Verbal og nonverbal kommunikation om en kropslig forståelse (et kropsligt tilhørsforhold)
 - Efterfølgende observationer blev målrettet at beskrive situationer, hvor meningsforhandlingerne fandt sted

Kodning af observationer og interview

Meningsforhandling

- Sjovt - seriøst
- Engagement
- Forståelse for deltagelse – rationale
- Kompetence
- Social interaktion – fællesskab
- Læring

Feltnoter

- Partibold 5 vs. 5, drengegruppe (en pige)

Drengene (kroppene) er meget energiske og alle på banen er aktive, engagerede, motiverede. Flere gange når holdene tæt på 10 afleveringer, men de formår ikke at lave den afgørende aflevering, til stor ærgrelse for dem alle. Det kropslige udtryk er ikke opgivende men udstråler nærmere en glæde over at være med til noget så intenst! Enkelte gange brydes spillet for at sikre sig reglerne, men det virker ikke at være til for at skabe pause...

Aktiviteten får lov til at forløbe i ret lang tid, hvorfor eleverne virkelig har mulighed for at fordybe sig. Men hvad skal de fordybe sig i? ...

Drengene syntes alligevel at få noget ud af den lange tid, for fokus falder ikke / intensiteten falder ikke i løbet af aktiviteten. De synes at falde ind i en fælles rytme.

- ***Fælles rytme, fællesskabelse, gentagelse, fordybelse, mestring***
- *De forhandler med hinanden om hvordan spillet skal spilles – forhandler om hvordan de skal forstå hinandens bevægelser, banen, opstillinger osv.*
- *ikke for at skabe en pause, men med dyb interesse for at holde nerven i spillet.*
- *Konkurrencen har helt sikkert et vigtigt tag i eleverne...*
- *Fordybelsen, gentagelsen – bliver nemmere*

Feltnoter

- Hvad gjorde læreren?

Eleverne samles ved trappen foran boldbanen. Læreren står nedenfor og fortæller at de i dag skal lave noget anderledes. De skal spille partibold som opvarmning og efterfølgende hockey på græs. Læreren har sat en lille bane på markeret af kegler, og eleverne blive delt i 2 grupper - piger og drenge. En enkelt pige går med drengegruppen, så der er lige antal i begge. Reglen er, at man ikke må aflevere tilbage til den, som man lige har fået bolde fra.

...

Læreren anerkender enkelte præstationer i ny og næ, men jeg er i tvivl om hvor meget drenge gruppen lægger mærke til det, de er for optagede til at registrere hvad der sker omkring dem.

- **Tilrettelæggelse af undervisningen**
- *Læreren kropslige fremtræden er markant og let energisk men samtidig autoritær.*
- *Der nævnes ikke noget mål for undervisningen eller aktiviteterne, blot at partibold er opvarmning*
- *Hvad kan hendes ord 'anderledes' betyde for eleverne? Kan det starter en nysgerrighed?*
- **Anerkendelse**
- *Når aktiviteten flyder er der muligt ingen grund til at stoppe spillet for at reflektere, hvad får de ud af den lange tid?*

Meningsfuld idrætsundervisning

It seems that the good reasons, the knowledge, and the fun are not powerful enough, singly or in combination, to produce consistent, lifelong movers. (Kretchmar 2000; p.)

Der skal mere til for at 'carrie them away' mod en konnotativ mening. (Kretchmar 2000)

Kretchmar peger på at 5/6 elementer for meningsfuld idrætsundervisning

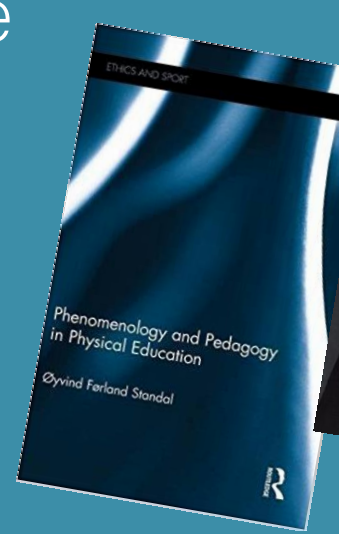
- Sjov
- Social interaktion
- Udfordring
- Øget motorisk kompetence
- Glæde (delight)
- *(Personlig relevant læring)*
- *(Kretchmar 2006)*

Vores analyse tager derfor udgangspunkt i situationer fra vores data hvor flere af disse parametre var i spil.

Analyse

- 4 udvalgte situationer
 - *Drenge der spiller partibold*
 - *Dreng i en parkour lektion*
 - *To drenge, der løber om kap*
 - *To forskellige drenges tilgang til løb*
- Analyse af hvordan kropslige dannelse kan foregå? Gennem:
 - Kropslig forankret læring (Merleau-Ponty 2004)
 - Movement Literacy (Standal 2016)
 - Konnotativ mening (Kretchmar 2000)

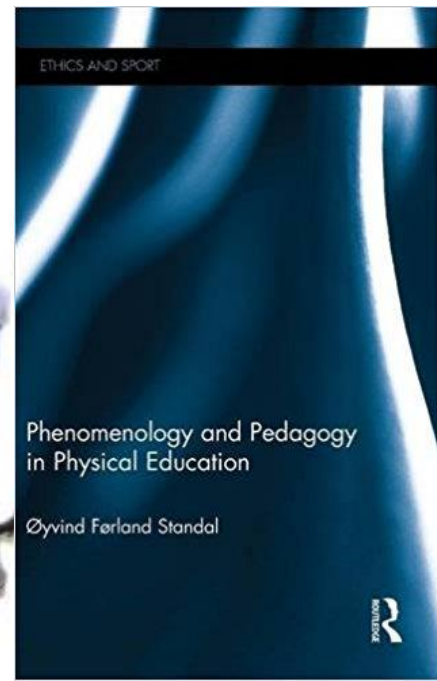
Movement Literacy (ML)

“To move with poise and reading and writing the environment perceptively”

Standal 2016

VIA University
College

ETHICS AND SPORT

Phenomenology and Pedagogy
in Physical Education

Øyvind Førlund Standal

Routledge

Poise

Poise er den kvalitative flte oplevelse.

“The very existence by which the body is, to begin with, knowingly in touch with the objects around it”.

(Todes 2001, p. 66)

Poise vil afhnge af en foregribende viden – et udtryk for en evne til at være perceptuel i at kunne lse bevægelsesmiljøet – og dermed kunne gre bevægelsesmiljøet beboeligt / vaneagtigt (habit-able).

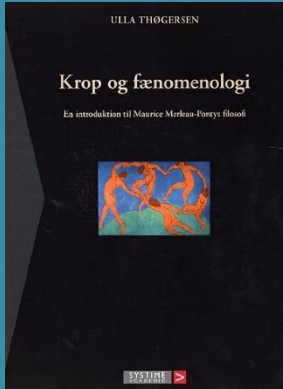
Kropslig forankret læring (kropslig vane)

“En bevægelse er tillært når kroppen har forstået den, dvs. når kroppen har inkorporeret bevægelsen ind i dens verden”

Merleau-Ponty 2002

“Motorisk tilegnelse af en ny betydning.”
Merleau-Ponty 2002

Ved bevægelse med poise søger kroppen en overensstemmelse (forståelse), hvor overensstemmelsen er en umiddelbar perceptuel pålidelighed, som følge af den meningsfulde forbindelse mellem krop og verden.

Analyse - ML en kropslig forhandling om mening

- Forhandling mellem krop og bevægelsesmiljø i søgen efter en overensstemmelse, en umiddelbar perceptuel pålidelighed, som gør bevægelsen eller bevægelsesmiljøet vaneagtigt (habit-able).
- Opbygningen af vanen kræver poise og mange gentagelser.

Implikationer

Hvis elever skal føle en konnotativ mening i idræt og ikke kun motiveres af teoretiske rationaler, introducerende tiltag og sjov, må eleverne gives tid til at fordybe sig i bevægelsen eller aktiviteten. *(Kretchmar 2002)*

Mere tid og rum for fordybelse, for at skabe en meningsfuld kropslig forankret læring, der gør subjektet i stand til at læse og skrive bevægelsesmiljøet.

